

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Sakálovej a sudcov JUDr. Ľubora Šeba a JUDr. Rudolfa Čirča, v právnej veci žalobkyne **V. V.** bývajúcej v B., proti žalovaným **1/ Mgr. J. M.**, bývajúcej v B., **2/ K. H.**, bývajúcej v B., **3/ V. V.** bývajúceho v B., **o náhradu škody, o ustanovenie právneho zástupcu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 159/95, o dovolaní JUDr. D. Z., advokátky v B., proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2008 sp.zn. 3 Co 258/07, rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 31. januára 2008 sp.zn. 3 Co 258/07 **z r u š u j e** a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I uznesením z 13. decembra 2006 č.k. 9 C 159/95-178 zmenil uznesenie tohto istého súdu z 23. novembra 2006 č.k. 9 C 159/95-174 v časti o ustanovenie právneho zástupcu tak, že žalobkyni na konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 159/95 ustanovil právneho zástupcu JUDr. D. Z., advokátku v B..

Krajský súd v Bratislave na odvolanie JUDr. D. Z. uznesením z 31. januára 2008, sp.zn. 3 Co 258/07 toto odvolanie odmietol ako oneskorene podané (§ 218 ods. 1 písm.a/ O.s.p.). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej veci došlo k náhradnému doručeniu rozhodnutia spôsobom predpokladaným ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., a to dňom 24.

decembra 2006, ktorý treba považovať za deň doručenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. JUDr. D. Z. podala dovolanie až 10. januára 2007, išlo o odvolanie podané zjavne oneskorene, po uplynutí odvolacej lehoty. Faktické prevzatie rozhodnutia JUDr. D. Z. 28. decembra 2006 neovplyvňuje začiatok plynutia odvolacej lehoty, navyiac, z jej strany ani nedošlo k námietke porušenia postupu pri doručovaní v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie JUDr. D. Z., žiadala ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu s poukazom na ustanovenie § 237 písm.f/ O.s.p. Poukázala na to, že odvolaním napadnuté uznesenie jej bolo doručované poštou do vlastných rúk 20. decembra 2006, opakovane nasledujúci deň, t.j. 21. decembra 2006, kedy zásielka bola uložená na pošte. Posledným dňom lehoty uvedenej v § 47 ods. 2 O.s.p. bol 24. december 2006 (Štedrý deň). Vzhľadom na to, že Štedrý deň je dňom pracovného pokoja, a niet špeciálnej úpravy, ktorá by stanovovala osobitné pravidlá pre počítanie úložnej lehoty troch dní, je nutné vyvodiť, že aj pre lehotu uvedenú v ustanovení § 47 ods. 2 O.s.p. treba použiť všeobecne platné pravidlá pre počítanie lehôt, uvedené v ustanovení § 55 a nasl. O.s.p. Preto bolo potrebné za posledný deň lehoty považovať najbližší pracovný deň, teda nie Štedrý deň, ale až 27. december 2006. Až tento deň je dňom, kedy nastala podľa § 47 ods. 2 O.s.p. fikcia doručenia. Potom lehota na včasné podanie odvolania začala podľa správnosti plynúť až 28. decembra 2006 a jej posledným dňom bol 11. január 2007. Keďže odvolanie proti uzneseniu podala 10. januára 2007, podala ho v zákonom stanovenej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané na to oprávnenou osobou včas (§ 240 ods. 1 O.s.p.), prejednal dovolanie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie JUDr. D. Z. je dôvodné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je

dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

JUDr. D. Z. je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania, ktoré nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Jej dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné sa dovolací súd zameril predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež v prípade, ak odvolací súd nesprávne odmietol odvolanie ako oneskorene podané.

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté práve touto vadou.

Odvolací súd uznesením odmietol odvolanie vychádzajúc z toho, že ustanovená právna zástupkyňa, JUDr. D. Z. podala dovolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa až po uplynutí zákonnej lehoty na jeho podanie. Tento záver odvolacieho súdu nie je správny.

Podľa § 47 ods. 2 O.s.p. ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Podľa § 57 ods. 2 O.s.p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo ku skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Odvolanie je procesným právnym úkonom, podaným za účelom preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa. K podaniu odvolania je procesne legitimovaný účastník konania. Proti uzneseniu, ktorým bol účastníkovi ustanovený zástupca podľa § 30 O.s.p., má popri účastníkovi konania, ktorému bol zástupca ustanovený, právo podať odvolanie aj ustanovený zástupca.

Podľa citovaného ustanovenia § 204 ods. 1 O.s.p. pre splnenie podmienky včasnosti podania odvolania je potrebné, aby odvolanie bolo podané v lehote stanovenej zákonom. S účinnosťou od 1. septembra 2005 (zákon č. 341/2005 Z.z.) dĺžka lehoty na podanie odvolania je rovnaká a nie je už závislá od formy, akou súd prvého stupňa rozhodol (rozsudkom alebo uznesením). Lehota na podanie odvolania je pätnásťdňová a jej plynutie sa počíta od doručenia rozhodnutia. Do lehoty na podanie odvolania sa nezapočítava deň, kedy

došlo k doručeniu rozhodnutia súdu prvého stupňa účastníkovi konania [alebo osobe, ktorá má tiež popri účastníkovi konania právo podať odvolanie (§ 57 ods. 1 O.s.p.)]. Lehota na podanie odvolania je lehotou zákonnou a nie je možné ju predĺžiť ani skrátiť. Ide zároveň o lehotu procesnú, čo znamená, že stačí, ak je odvolanie posledný deň odvolacej lehoty podané na súde alebo sa odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O.s.p.). V prípade náhradného doručenia v zmysle citovaného ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p. ide o zákonnú konštrukciu právnej fikcie, že účinky doručenia písomnosti nastanú po uplynutí stanovenej lehoty (tri dni) zo zákona aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia ako nástroj odmietnutia reality právom, je výnimočným nástrojom. Aby mohla právna fikcia svoj účel (dosiahnutie právnej istoty) splniť, musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 13. decembra 2006 č.k. 9 C 159/95-178 bolo právnej zástupkyňi JUDr. D. Z. doručované 20. decembra 2006. Nakoľko tento pokus o doručenie bol neúspešný, po výzve – upovedomení o opakovanom doručení 21. decembra 2006, ktoré bolo taktiež bezvýsledné, bola v ten istý deň (t.j. 21. decembra 2006) zásielka uložená na pošte. Odvolací súd potom použil právnu fikciu doručenia písomnosti uplynutím trojdňovej úložnej lehoty. Pri určení dňa náhradného doručenia, ktorý mal zásadný význam pre ďalšie konanie však nerešpektoval kogentnú právnu úpravu počítania lehôt. Totiž, zásielka súdu doručovaná účastníkom konania poštou sa považuje za doručení uplynutím tretieho dňa od jej uloženia pri dodržaní postupu predpokladaného v § 47 ods. 2 O.s.p. len vtedy, ak sa adresát zásielky v čase plynutia trojdňovej úložnej lehoty v mieste doručenia zdržiaval a zároveň mal reálnu možnosť si písomnosť v tejto lehote vyzdvihnúť. Aj pre lehotu uvedenú v tomto zákonom ustanovení treba použiť všeobecne platné pravidlá pre počítanie lehôt (§ 55 a nasl. O.s.p.). Vzhľadom na uvedené v zmysle § 57 ods. 2 veta druhá O.s.p. v danej veci bolo potrebné za posledný deň úložnej lehoty považovať nie 24. december 2006 (t.j. Štedrý deň, ktorý je dňom pracovného pokoja), ale najbližší nasledujúci pracovný deň, teda 27. december 2006 (keďže dni 25. a 26. decembra sú taktiež dňami pracovného pokoja). Až 27. december 2006 je dňom, kedy nastala podľa § 47 ods. 2 O.s.p. fikcia doručenia. Lehota na včasné podanie odvolania podľa § 204 ods. 1 O.s.p. tak začala JUDr. D. Z. plynúť až 28. decembra 2006 a jej posledným dňom bol 11. január 2007. Keďže odvolanie proti uzneseniu súdu prvého stupňa bolo podané na pošte 10. januára 2007, bolo podané v zákonnej pätnásťdňovej lehote, v dôsledku čoho odvolací súd

nesprávne odmietol odvolanie ustanovenej zástupkyne ako oneskorene podané. Týmto postupom odvolací súd odňal JUDr. D. Z. možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 1 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu zrušil a podľa § 243b ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2008

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :